
Łukasz Murzyn

Współczesne badania i publikacje naukowe dotyczące Chusty z Manoppello, jak dotąd, nie są w stanie wyjaśnić sposobu powstania obecnego na niej wizerunku twarzy Chrystusa. Jednocześnie nakładanie się topografii plam krwi i układu twarzy z innymi zachowanymi płótnami grobowymi Jezusa z Nazaretu – szczególnie widoczne w zestawieniu z tzw. Całunem Turyńskim oraz Chustą z Oviedo, noszącą jedynie plamy krwi z ust i nosa skazańca – nie pozostawia wątpliwości co do faktu, że chusta z Manoppello leżała na twarzy tego samego zmarłego.

Obraz z Manoppello zawiera wizerunek łączący wszystkie ślady tortur, złamań i ran rozpoznawalnych na pozostałych płótnach grobowych z widokiem poświadczającym żywego człowieka – jakby biorącego pierwszy oddech w momencie reanimacji, z charakterystycznymi efektami reakcji na dawkę tlenu, podobnymi do tych, które występują u noworodków.

Obraz, w niewyjaśniony sposób utrwalony na półprzezroczystych włóknach bisioru morskiego, powstał raczej w wyniku zmian molekularnych pod wpływem promieniowania materii niż wskutek jakiegokolwiek znanej ingerencji człowieka. Stanowi bogaty nośnik informacji. Pod światło całkowicie zanikający, w różnych warunkach oświetleniowych ujawnia kolejne widoki, dostarczające następnych porcji wiedzy o męce, śmierci i Zmartwychwstaniu Chrystusa.

Natura tego obiektu, a także sposób jego wyeksponowania w nawie świątyni, mogą być w mojej ocenie modelem strukturalnym współczesnych dzieł sztuki religijnej i sakralnej. Zawierają one wiele ważnych podpowiedzi także dla współczesnych artystów nowych mediów. Relikwia ta prowokuje do przemyślenia na nowo nie tylko teologii malarstwa i fotografii, ale także idei obiektu i obiektu *ready-made*, instalacji, wideo-instalacji oraz środowisk rozszerzonej i wirtualnej rzeczywistości (AR i VR). Sposób dostępu do Volto Santo sprzyja doświadczeniu interaktywnemu i performatywnemu, a przezroczystość wizerunku – przez który widzimy innych ludzi – kieruje ku refleksji nad potencjałem sztuki relacyjnej, zaangażowanej i krytycznej.

